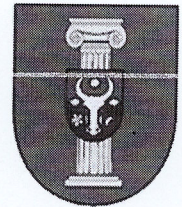

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

Nr. 58/16

mun. Chișinău

01 martie 2021

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristina CIUBOTARU, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Lidia VOLÎNSCHII, IDNP- [REDACTED], născută la [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], ex-director al IP Gimnaziu-Grădinița „Lingura” din s. Lingura, raionul Cantemir,

CONSTATĂ:

La 13 decembrie 2019, în condițiile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor, a fost distribuită aleatoriu sesizările din partea unor persoane juridice cu nr. 6351 din 21 noiembrie 2019 și 6862 din 05 decembrie 2019.

În conformitate cu exigențele art. 44 alin. (4) al Codului administrativ, referitoare la dreptul autorității competente de a examina concomitent în aceeași procedură mai multe sesizări atunci când ele se află în conexiune prin pretențiile revendicate sau problemele comune și când există posibilitatea examinării lor în aceeași procedură și de aceeași autoritate publică, ținând cont că notele de autosesizare studiate, precum și sesizarea din partea unei persoane juridice sunt conexe prin temeuri de apariție, au obiect similar, procedura de soluționare este una și aceeași și nu sunt încă soluționate, în scopul soluționării rapide și juste a problemei abordate, au fost conexe în aceeași procedură de verificare prealabilă, pentru a decide în consecință.

Potrivit sesizărilor și materialelor anexate, dna Lidia Volînschii, director al IP Gimnaziul Lingura din s. Lingura, r. Cantemir, ar fi încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin angajarea rudelor acesteia în funcții de ajutor de educator, bucătar și paznic. Totodată, soțul directorului IP Gimnaziul Lingura din s. Lingura, r. Cantemir, livrează produse alimentare tot în această instituție.

Conform art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizării, în cadrul căreia verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a conflictelor de interese. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă

se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

Potrivit datelor generate din sistemul informațional e-Integritate, se confirmă faptul că persoana supusă controlului deține funcția de director al IP Gimnaziu „Lingura” s. Lingura, r. Cantemir, în baza Ordinului nr. 04P din 21 ianuarie 2016, motiv pentru care a depus declarațiile de avere și interese personale.

Autoritatea Națională de Integritate în virtutea atribuțiilor prevăzute de art. 7, alin. (2) al Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 cu *privire la Autoritatea Națională de Integritate*, are în competența sa să exercite controlul privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese de către dna Volînschii Lidia întrucât, aceasta face parte din categoria persoanelor prevăzute la art. 3, alin. (1), lit. e), din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind *declararea averii și a intereselor personale*, fiind subiect al declarării.

Astfel, la 23.12.2019 a fost emis Procesul-verbal nr. 442/16 de inițiere a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința dnei Volînschii Lidia, director al IP Gimnaziul „Lingura” din s. Lingura, raionul Cantemir.

Prin scrisoarea nr. 04-16/3601 din 23.12.2019 (recepționată la 26.12.2019, aviz DS2035911728AS), dna Volînschii Lidia a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea cu *privire la Autoritatea Națională de Integritate* nr. 132 din 17 iunie 2016.

Conform art. 85, alin. (3) al *Codului Administrativ*, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care fac obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților.

Potrivit art. 87, alin. (1) din *Codul Administrativ*, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

În temeiul art. 20 alin. (1), lit. b), art. 32, alin. (3), art. 37, alin. 2) din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu *privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate a solicitat informații și documente necesare desfășurării controlului de la Consiliul raional Cantemir, directorului IP Gimnaziul „Lingura” s. Lingura, r. Cantemir, Direcția Generală Învățământ din cadrul Consiliului raional Cantemir, Primăria comunei Lingura, r. Cantemir, Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova și a consultat registrele de stat.

Potrivit informațiilor din Registrul de Stat al Populației, a fost confirmată relația de persoană apropiată și anume: soție-soț, între dna Volînschii Lidia și dl [REDACTAT].

Potrivit informației nr. 21 din 02.03.2020 semnată de dl [REDACTAT], primarul comunei Lingura, raionul Cantemir, înregistrată în Cancelaria Autorității cu nr. 1488 din 09.03.2020, a prezentat contractul de achiziționare a produselor alimentare cu ÎÎ ”[REDACTAT]”.

Prin scrisoarea nr. 01/7501 din 30.10.2020 semnată de dna [REDACTAT], prim-director adjunct a Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova, a informat că potrivit conținutului actelor de stare civilă (anexate la dosarul de control), în raport cu dna Volînschii Lidia, dna [REDACTAT] și dl [REDACTAT] sunt persoane înrudite prin afinitate (cumnați).

Prin scrisoarea nr. 02 din 05.05.2020 înregistrată în Cancelaria Autorității Naționale de Integritate cu nr. 2839 din 11.05.2020 și scrisoarea nr. 41/03 din 13.07.2020 înregistrată în Cancelaria Autorității cu nr. 5117 din 15.07.2020, semnate de dna Volînschii Lidia, directorul IP Gimnaziu-Grădinița „Lingura” din s. Lingura, raionul Cantemir, au fost expediate și recepționate mai multe acte administrative și juridice (anexate la dosarul de control), însă, cu referire la obiectul controlului sunt următoarele:

- Ordinul nr. 16p din 28.02.2017 cu privire la angajare în privința dlui [REDACTAT];
- Ordinul nr. 52p din 01.06.2017 cu privire la concediul anual în privința dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. 70p din 15.06.2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual în privința dlui [REDACTAT].
- Ordinul nr. 82p din 29.08.2017 cu privire la acordarea concediului neplătit în privința dlui [REDACTAT];
- Ordinul nr. 87p din 01.09.2017 cu privire la angajare în privința dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. 05p din 23.02.2018 cu privire la premierea personalului auxiliar în privința dnei [REDACTAT] și [REDACTAT];
- Ordinul nr. 42p din 29.06.2018 cu privire la concediul anual în privința dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. 29p din 03.01.2019 cu privire la atribuirea trepte, clasei și coeficientului de salarizare în privința dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. 26p din 03.01.2019 cu privire la atribuirea trepte, clasei și coeficientului de salarizare în privința dlui [REDACTAT];
- Ordinul nr. 40p din 31.03.2019 cu privire la încetarea contractului individual de muncă în privința dlui [REDACTAT];
- Ordinul nr. 173p din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit în privința dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. 174p din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit în privința dnei [REDACTAT].

Punctul de vedere al persoanei supusă controlului.

Prin scrisoarea nr. 04-16/6328 din 23.12.2020, care conform avizului de recepție nr. DS8000850514AS a fost recepționată la 29.12.2020, dna Volînschii Lidia a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate pentru a-și prezenta punctul de vedere asupra obiectului controlului, sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.

Astfel, exercitându-și dreptul prevăzut de art. 37, alin. (3) din Legea nr. 132/2017 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, la data de 11.01.2021, dna Volînschii Lidia a expediat de la adresa de email [REDACTAT] la adresa de email [REDACTAT], utilizată de inspectorul de integritate Cristina Ciubotaru, punctul de vedere asupra obiectului înregistrat în Cancelaria Autorității cu nr. 177, în care a indicat:

”Prin prezenta, ca răspuns la solicitarea D-tră din 23.12.2020, nr. 04-16/6328, aduc la cunoștință următoarele:

Nu am știut, în momentul investirii mele în funcție de director, că trebuie să declar organului ierarhic superior, despre conflictul de interes, care poate apărea dintre mine și cumnații mei, [REDACTAT] și [REDACTAT], care erau angajați în instituție de predecesorul meu.

Actele administrative, emise și semnate de mine, în raport cu [REDACTAT], Ordinul nr. 173 din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit, Ordinul nr. 174 din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit, au fost abrogate prin Ordinul nr. 250 P din 24.12.2020.”

Aprecieria inspectorului de integritate.

Studiind materialele dosarului de control, prevederile legale ce guvernează speța și punctul de vedere al persoanei supuse controlului, inspectorul de integritate constată că dna Volînschii

Lidia, fiind în exercițiul funcției de director al IP Gimnaziu „Lingura” s. Lingura, r. Cantemir în perioada 01.08.2016-31.08.2019 și director al IP Gimnaziu-Grădinița „Lingura” din s. Lingura, r. Cantemir în perioada 01.09.2019-21.01.2021, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese reglementat de dispozițiile Legii nr. 133 din 17.06.2016 cu privire *la declararea averii și a intereselor personale*.

Documentele obținute în cadrul controlului atestă că conform Ordinului nr. 04p din 21.01.2016 cu privire la numirea în funcție dna Volînschii Lidia exercită funcția de director al IP Gimnaziul „Lingura” din s. Lingura, raionul Cantemir.

Conform Deciziei Consiliului comunal Lingura, nr. 04/16-XXVI din 07.12.2018 cu privire la fuzionarea grădinițelor de copii Muguraș și Crăciun, au fost reorganizate prin fuziune în grădinița de copii „Muguraș” Lingura din comuna Lingura, r. Cantemir.

Ulterior prin Decizia Consiliului raional Cantemir, nr. 02/38-XXVI din 21.03.2019 cu privire la reorganizarea unor instituții de învățământ din raionul Cantemir, a fost aprobată reorganizarea IP Gimnaziul „Lingura” și grădinița de copii „Muguraș” Lingura în Instituție Publică Gimnaziu-grădiniță „Lingura” de la 01.09.2019.

Astfel, conform Ordinului nr. 49p din 11.10.2019 emis de Direcția Generală Învățământ, raionul Cantemir, dna Volînschii Lidia a fost promovată în funcția de director al IP Gimnaziu-Grădinița „Lingura” din s. Lingura, raionul Cantemir, de la 01 septembrie 2019.

Conform Ordinului nr. 51p din 21 ianuarie 2021 cu privire la încetarea contractului individual de muncă, dnei Volînschii Lidia i-au fost încetate raporturile de muncă în legătură cu expirarea contractului individual de muncă pe perioadă determinată.

În conformitate cu dispozițiile art. 3, alin. 1, lit. e) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 cu privire *la declararea averii și a intereselor personale*, ca urmare a exercitării funcției de director, fiind o funcție de conducere a unei organizații publice, dna Volînschii Lidia, a avut statut de subiect al declarării averii și a intereselor personale.

Conform art. 19, lit. b), din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Reieșind din faptul că dna Volînschii Lidia a fost numită în calitate de director al IP Gimnaziul „Lingura” din 21.01.2016, iar Legea nr. 133 din 17.06.2016 cu privire la declararea averii și a intereselor personale a intrat în vigoare la data de 01.08.2016, controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese a fost realizat după data de 01.08.2016.

În cadrul controlului, inspectorul de integritate a stabilit că directorul ÎI ” [REDACTAT] ”, dl [REDACTAT] este soțul dnei Volînschii Lidia.

Inspectorul de integritate a constatat că persoana supusă controlului a depus declarația cu nr. 210 la 10.11.2019 către Direcția Generală Învățământ a Consiliului raional Cantemir (în calitate de organ ierarhic superior), rezultată din relația cu persoana apropiată (soțul) [REDACTAT] fiind directorul a ÎI „ [REDACTAT] ” care asigură cu produse alimentare grădinița „Crăciun” s. Lingura, r. Cantemir în baza contractului încheiat de către Primăria comunei Lingura.

Astfel, prin Ordinul nr. 255A din 11.11.2019 cu privire la soluționarea conflictului de interese declarat emis de Direcția generală învățământ a Consiliului raional Cantemir, dnei Volînschii Lidia i s-a interzis de a încheia contracte comerciale cu ÎI „ [REDACTAT] ”, director fiind soțul ei, iar contractul menționat *supra*, nu va fi reziliat pînă la expirarea lui -31.12.2019. Prin scrisoarea nr. 21 din 02.03.2020 înregistrată în Cancelaria Autorității Naționale de Integritate cu nr. 1488 din 09.03.2020, Primarul comunei Lingura, a informat că contractul nr.

20190000001399 de achiziționare a produselor alimentare cu ÎI ”[REDACTAT]” a fost încheiat de către Primăria comunei Lingura la 25.06.2019 cu durata pînă la data de 31.12.2019.

În cadrul controlului, inspectorul de integritate a stabilit că dna Volînschii Lidia, în perioada 01.08.2016-31.08.2019 exercitînd funcția de director a IP Gimnaziul „Lingura” din s. Lingura, r. Cantemir, a semnat/emis acte administrative în privința persoanei apropiate (cumnata) dna [REDACTAT], după cum urmează:

- Ordinul nr. 52p din 01.06.2017 cu privire la concediul anual;
- Ordinul nr. 87p din 01.09.2017 cu privire la angajare;
- Ordinul nr. 05p din 23.02.2018 cu privire la premiarea personalului auxiliar;
- Ordinul nr. 42p din 29.06.2018 cu privire la concediul anual;
- Ordinul nr. 29p din 03.01.2019 cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare.

Totodată, în perioada 01.08.2016-31.08.2019 dna Volînschii Lidia exercitînd funcția de director a IP Gimnaziul „Lingura” din s. Lingura, r. Cantemir, a semnat/emis acte administrative în privința persoanei apropiate (cumnat) dl [REDACTAT], după cum urmează:

- Ordinul nr. 16p din 28.02.2017 cu privire la angajare;
- Ordinul nr. 70p din 15.06.2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual;
- Ordinul nr. 82p din 29.08.2017 cu privire la acordarea concediului neplătit;
- Ordinul nr. 05p din 23.02.2018 cu privire la premiarea personalului auxiliar;
- Ordinul nr. 26p din 03.01.2019 cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare;
- Ordinul nr. 40p din 31.03.2019 cu privire la încetarea contractului individual de muncă.

Începînd cu data de 01.09.2019, în urma reorganizării instituțiilor de învățămînt din comuna Lingura, raionul Cantemir, grădinița de copii „Muguraș” și instituția publică gimnaziul „Lingura” în IP Gimnaziu-grădinița „Lingura”, dna Volînschii Lidia exercitînd funcția de director a încheiat direct actul juridic în privința persoanei apropiate (cumnata) dna [REDACTAT]:

- Acord suplimentar nr. 1 din 01.09.2019 la contractul individual de muncă nr. 05 din 03.06.2019.

În corespundere cu prevederile art. 2 din Legea nr. 133 din 17.06.2016 cu privire la *declararea averii și a intereselor personale*, noțiunile de conflict de interese, interes personal și persoane apropiate sunt definite după cum urmează:

conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

În motivare, inspectorul de integritate, reține că reieșind din relația cu persoanele apropiate, persoana supusă controlului era obligată să întreprindă acțiunile impuse de legislația în vigoare funcției pe care aceasta o deține, întru declararea în termen și soluționarea prin abținere a conflictelor de interese în care s-a aflat.

Potrivit dispozițiilor art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 cu privire la *declararea averii și a intereselor personale*:

(3) Conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Potrivit art. 12, alin. (4) lit. a) și b) din Legea nr. 133/2016, persoana supusă controlului în perioada exercitării funcției de director al IP Gimnaziu „Lingura” s. Lingura, r. Cantemir și în perioada exercitării funcției de director al IP Gimnaziu-grădiniță „Lingura”, s. Lingura, r. Cantemir era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

În același context, conform art. 12 alin. (5) al Legii nr. 133/2016, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. Potrivit art. 14 alin. (2) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 cu privire la *declararea averii și a intereselor personale*, conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate. Conform art. 14, alin. (5) din Legea nr. 133/2016, pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Volînschii Lidia, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și a intereselor personale, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).*

Ca urmare, unica conduită legală a persoanei supuse controlului era să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, organului ierarhic superior, precum că este afectată de un conflict de interese real, generat din relația cu persoanele apropiate.

Deși, la 17 decembrie 2019, persoana supusă controlului, a declarat Direcției Generale Învățămînt Cantemir (în calitate de organ ierarhic superior), conflictul de interese rezultat din relația cu persoane apropiate (cumnata) [REDACTED], care activează în calitate de bucătar pe 0,5 unitate în gimnaziu, și ajutor de bucătar în grădiniță pe 0,5 unitate, precum și (nașa) [REDACTED] în calitate de bucătar în grădiniță pe o unitate de salariu, care ca rezultat la 17.12.2019, prin

Ordinul nr. 286A – respectiva direcție a redistribuit sarcina de a semna acte în privința dnei [REDACTED] și [REDACTED] – unei alte persoane. Inspectorul menționează că acest fapt nu exclude răspunderea acesteia, deoarece intenția de a încerca să-și soluționeze conflictul de interese a fost manifestat peste termenul stabilit de lege.

Inspectorul de integritate reține că, declarația privind conflictul de interese din 17.12.2019 a dnei Volînschii Lidia înscrisă în Registrul de evidență a conflictelor de interese deținut de Direcția Generală Învățământ Cantemir, nu se poate răsfrînge asupra celorlalte conflicte de interese consumate, pe perioada exercitării funcției de director al IP Gimnaziu „Lingura” s. Lingura, r. Cantemir, precum și în perioada exercitării funcției de director al IP Gimnaziu-grădiniță „Lingura”, s. Lingura, r. Cantemir.

În consecință, persoana supusă controlului a ignorat obligația legală de a declara conflictul de interese real și de a soluționa corespunzător și la timp conflictul de interese, precum și nu s-a abținut de la semnarea actelor vizate *supra*, contrar obligațiilor impuse de art. 12, alin. (4) lit. a) și b) din Legea nr. 33/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Cu referire la dna [REDACTED], inspectorul de integritate menționează, că aceasta nu este persoană apropiată și nu are nici interes personal în raport cu dna Volînschii Lidia în sensul prevederilor art. 2, art. 12 alin. (3) și (10) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*.

Potrivit dispozițiilor art. 14, alin. (9) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării este obligat să se conformeze deciziei de soluționare a conflictului de interese real în care se află.

În cadrul controlului, inspectorul de integritate a stabilit că dna Volînschii Lidia exercitînd funcția de director a IP Gimnaziul-grădinița „Lingura” din s. Lingura, r. Cantemir, nu s-a conformat Ordinului nr. 286A din 17.12.2019 a Direcției Generale Învățământ a Consiliului raional Cantemir și a emis/semnat acte administrative în privința persoanei apropiate (cumnata) dna [REDACTED]:

- Ordinul nr. 173p din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit;
- Ordinul nr. 174p din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit.

Persoana supusă controlului a explicat în punctul de vedere că, „[...]Actele administrative, emise și semnate de mine, în raport cu [REDACTED], Ordinul nr. 173 din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit, Ordinul nr. 174 din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit, au fost abrogate prin Ordinul nr. 250 P din 24.12.2020”, inspectorul menționează că persoana supusă controlului le-a declarat, însă nu le-a tratat și nu le-a soluționat corespunzător.

Totodată, referitor la expresia precum că: „[...]Nu am știut, în momentul investirii mele în funcție de director, că trebuie să declar organului ierarhic superior, despre conflictul de interes, care poate apărea dintre mine și cumnații mei, [REDACTED] și [REDACTED], care erau angajați în instituție de predecesorul meu [...], inspectorul va aprecia critic. Argumentul subiectului supus controlului nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (*nemo legem ignorare censetur*). În contextul în care relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56, alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special

ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii a legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

În consecință, nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin*, ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei, eroarea de drept nu exonează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor. Înscrișă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civiă, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărate și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștință cetățenilor prin publicarea lor în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prin urmare, reieșind din punctul de vedere și materialele prezentate de persoana supusă controlului (în perioada exercitării funcției de director al IP Gimnaziul „Lingura” din s. Lingura, r. Cantemir) în perioada 2016-2019, precum și (în perioada exercitării funcției de director al IP Gimnaziu-grădiniță „Lingura”, s. Lingura, r. Cantemir) în perioada 2019-2021, a admis conflicte de interese reale, situații pe care nu le-a informat și declarat în mod corespunzător, precum și nu le-a soluționat în termenii impuși de legislația incidentă fiecărui conflict aparte.

Subsidiar, se reține că în conformitate cu prevederile art. 20, alin. (1), lit. a) - c) din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, învățământul general cuprinde: a) educația timpurie: - grupele antepreșcolare, pentru copiii cu vârsta de la 0 la 2 ani; grupele preșcolare, pentru copiii cu vârsta de la 2 la 6 (7) ani, inclusiv grupele pregătitoare „ b) învățământul primar: clasele I-IV; c) învățământul gimnazial: clasele V-IX”, iar potrivit art. 21, alin (1) din același Cod, instituțiile publice de educație timpurie (educație antepreșcolară și învățământ preșcolar) și de învățământ extrașcolar (de nivel local) sînt înființate, reorganizate și lichidate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi.

Conform lit. b), alin. (1), art. 135 din Codul Educației al Republicii Moldova, personalul didactic, științifico-didactic, științific și de conducere are obligația să respecte deontologia profesională, iar alin. (5) al aceluiași articol, menționează că nerespectarea prevederilor alin.(1)-(4) constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legislației în vigoare. La fel, alin. (8) al aceluiași articol, nerespectarea de către cadrele didactice sau cadrele de conducere din învățământul general și din cel profesional tehnic a prevederilor Codului de etică a cadrului didactic constituie o încălcare gravă a disciplinei de muncă și a statutului instituției de învățământ și se sancționează în conformitate cu prevederile acestuia. Astfel, art. 50, alin. (1), alin. (2), lit. c) din Codul Educației al Republicii Moldova, personalul de conducere al instituției de învățământ general se compune din director și directori adjuncți. Directorul instituției de învățământ general are următoarele atribuții: c) angajează, evaluează, promovează și eliberează din funcție personalul instituției.

Totodată, lit. d), alin. (3) al pct. 9 al Codului de Etică, prevede că cadrele de conducere vor respecta și aplica următoarele norme de conduită managerială privind desfășurarea de activități anticorupție: identificarea, soluționarea situațiilor de conflict de interese și sancționarea angajaților care nu-și declară conflictele de interese.

În același timp, potrivit prevederilor art. 3 din Legea integrității nr. 82/2017, dna Volînschii Lidia, ex-director al IP Gimnaziu-grădiniță „Lingura”, s. Lingura, r. Cantemir, a deținut și calitatea de agent public.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 14, alin. (2), lit. a) – b) din aceeași lege, dna Volînschii Lidia avea obligația „să declare în scris, în termen de 3 zile, conducătorului entității publice despre conflictele de interese real apărute în cadrul activității sale profesionale, explicînd

natura conflictului de interese și cum acestea influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale și să evite consumarea conflictelor de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sînt amenințate de conflictele de interese, pînă la soluționarea acestora”.

În urma examinării materialelor acumulate, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dna Volînschii Lidia, în exercitarea funcției de director al IP Gimnaziu „Lingura” s. Lingura, r. Cantemir și apoi prin promovare exercitînd funcția de director al IP Gimnaziu „Lingura”, s. Lingura, r. Cantemir, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea și nesoluționarea prin abținere a conflictelor de interese, luarea deciziilor și semnarea actele administrative și juridice în privința dlui [REDACTED] (cumnatul) și dnei [REDACTED] (cumnata) care au calitatea de persoană apropiată în sensul art. 2 al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind *declararea averii și a intereselor personale*.

Potrivit art. 23, alin. (4) și (6) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 cu privire la declararea averii și a intereselor personale, *„fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză. Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său”.*

Potrivit art. 23, alin. (7) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 cu privire la declararea averii și a intereselor personale, *în cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărîrea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.*

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la *Autoritatea Națională de Integritate*, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

În urma examinării materialelor acumulate, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dna Volînschii Lidia, ex-director al IP Gimnaziu-grădiniță „Lingura”, s. Lingura, r. Cantemir a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea și nesoluționarea prin abținere a conflictelor de interese, luarea deciziilor și semnarea actele administrative și juridice în privința dnei [REDACTED] (cumnata) și dlui [REDACTED] (cumnatul), care au calitatea de persoană apropiată în sensul art. 2 al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind *declararea averii și a intereselor personale*.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 35-38, 39 din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la *Autoritatea Națională de Integritate*, art. 23 din Legea nr. 133 din 17.06.2016 cu privire la *declararea averii și a intereselor personale, inspectorul de integritate*,

DECIDE:

1. Se constată că dna Volînschii Lidia, ex-director a IP Gimnaziul „Lingura” c. Lingura, raionul Cantemir a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:
  - a) nedeclararea în termen legal a conflictelor de interese reale;
  - b) nesoluționarea prin abținere a conflictelor de interese reale, prin emiterea/semnarea actelor administrative care vizează persoane apropiate, după cum urmează: dna [REDACTED] (cumnata):
    - Ordinul nr. 52p din 01.06.2017 cu privire la concediul anual;
    - Ordinul nr. 87p din 01.09.2017 cu privire la angajare;
    - Ordinul nr. 05p din 23.02.2018 cu privire la premiarea personalului auxiliar;
    - Ordinul nr. 42p din 29.06.2018 cu privire la concediul anual;
    - Ordinul nr. 29p din 03.01.2019 cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare;și dl [REDACTED] (cumnatul):
    - Ordinul nr. 16p din 28.02.2017 cu privire la angajare;
    - Ordinul nr. 70p din 15.06.2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual;
    - Ordinul nr. 82p din 29.08.2017 cu privire la acordarea concediului neplătit;
    - Ordinul nr. 05p din 23.02.2018 cu privire la premiarea personalului auxiliar;
    - Ordinul nr. 26p din 03.01.2019 cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare;
    - Ordinul nr. 40p din 31.03.2019 cu privire la încetarea contractului individual de muncă.
2. Se constată că dna Volînschii Lidia, ex-director a IP Gimnaziul-Grădinița „Lingura” c. Lingura, raionul Cantemir a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese manifestat
  - a) nedeclararea în termen legal a conflictelor de interese reale;
  - b) nesoluționarea prin abținere a conflictelor de interese reale, prin încheierea directă a actului juridic care vizează persoane apropiate (cumnata) [REDACTED]:
    - Acordul suplimentar nr. 1 din 01.09.2019 la contractul individual de muncă nr. 05 din 03.06.2019 apărut în privința persoanei apropiate: [REDACTED] (cumnata).
3. Se constată că dna Volînschii Lidia, ex-director a IP Gimnaziul-Grădinița „Lingura” c. Lingura, raionul Cantemir a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese manifestat prin nesoluționarea prin abținere a conflictelor de interese reale, prin semnarea/emiterea actelor administrative care vizează persoane apropiate: [REDACTED] (cumnata):
  - Ordinul nr. 173p din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit;
  - Ordinul nr. 174p din 29.05.2020 cu privire la concediul anual plătit.
4. Se decede dna Volînschii Lidia, din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se înscrie dna Volînschii Lidia, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.
6. Se aduce la cunoștința dnei Volînschii Lidia, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Cristina CIUBOTARU